

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de

VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

Afgiftekantoor 2170 Merksem 1 ISSN 0771-5277
Periode: april – mei – juni 2004 Erkenningsnr. P209674

Jaargang 32, nummer 2 1 juni 2004

Interessante waarnemingen van Lepidoptera in Griekenland: Deel III

Maurits De Vrieze

Abstract. Interesting observations of Lepidoptera in Greece: part III.
In the period of 2 to 15 September 2002, butterflies and moths were observed in several Greek localities. Main localities visited are Kónitsa (Ioannina) and Vogatsikó (Kastoriá). A list of the observed species is presented.

Résumé. Observations intéressantes de lépidoptères en Grèce: partie III
Entre le 2 et le 15 septembre 2002 des lépidoptères furent observés dans diverses localités en Grèce. Pendant le jour, nous observions les Rhopalocères et les lampes furent utilisées à Kónitsa (Ioannina) et Vogatsikó (Kastoriá). Une liste des espèces observées est présentée.

Key words: Faunistics - Greece 2002

De Vrieze, M.: Potaarde, 43, B-9190 Stekene (maurits.devrieze@planetinternet.be).

Inleiding

Van 2 tot en met 15 september 2002 was ik voor de derde maal in Griekenland, met het doel er met een lichttoren en een lichtval vooral Noctuidae en Geometridae waar te nemen. Ik gebruikte een lichttoren met twee blacklight-TL-lampen van 25W en één werklamp van 25W. Het weer was een enorme tegenvaller: het regende haast alle dagen en vooral 's avonds en 's nachts! Hierdoor waren slechts 5 nachtvangsten mogelijk met de lichttoren! Ik had ook een lichtvalletje met een blacklight-lampje van 6 watt op batterij, dat de hele nacht bleef staan. Dit valletje werd gedurende 12 nachten ter plaatse gelaten maar de resultaten met de val waren ook zeer ontgoochelend door het uitzonderlijke slechte weer. De abnormale regenval was reeds maanden aan de gang en ofschoon er in deze streek steeds een relatief hogere regenval bestaat, was het dit jaar volgens de autochtonen "nog nooit meegemaakt". De

vliegperiode was blijkbaar ook door het minder warme weer wat naar later verschoven, gezien ik geen enkele soort (ook niet van de zeer gewone soorten), van de "normale" herfstuilen, waarvoor deze streek de beste is, waargenomen heb. De meeste waarnemingen en vangsten van Lepidoptera waren Noctuidae met Nolidae inbegrepen; vervolgens Geometridae en, in mindere mate, Pyralidae en andere families. Dit jaar werden 51 soorten Noctuidae, 30 soorten Geometridae, 26 soorten Pyralidae en 61 soorten uit diverse families, in totaal 168 soorten, waargenomen.

Korte beschrijving van de bezochte biotopen

Ag. Paraskeví-omgeving (Ag.Par.) (Ioánnina): 20km ten noorden van Kónitsa, op de baan naar Fourka in het Smólikas-gebergte, aan de rand van een bergriviertje en op een hoogte van ongeveer 750m. Op de plaats van de waarnemingen vormen verspreide *Quercus*, *Acer*, *Acacia*, *Populus*, *Salix* en *Pinus* spp. en vele soorten struiken en kruidachtige planten een licht bergachtig mengwoud.

Geroplatanos (Ger.) (Ioánnina): ongeveer 15km ten zuiden van Kónitsa, op een hoogte van ongeveer 1000m. Submediterraan mengwoud en struikgewas met grote, open plekken.

Kastraki (Tríkala) in het Meteora-gebied. In een poging om de regen te ontvluchten, verplaatsten we ons naar het Meteora-gebied, waar we eveneeens twee avonden regen hebben gehad en alleen het valletje kon worden geplaatst.

Vogatsikó (Vog.) (Kastoriá): ongeveer 6 km ten zuiden van Vogatsikó-centrum, tussen de 600 en 750 m. Lichte, submediterrane eikenmengwouden. Hier gebeurden de meeste waarnemingen.

Resultaten en opmerkingen

Voor de systematiek en nomenclatuur werden volgende publicaties gebruikt: Tortricidae (Razowski 2001), dagvlinders (Tolman 1997), Geometridae, Geometrinae (Hausmann 2001), Noctuinae (Fibiger 1990, 1993, 1997), Hadeninae (Ronkay *et al.* 1991, Hacker, Hreblay & Ronkay 2002), Cuculliinae (Ronkay & Ronkay 1994, 1995), Catocalinae, Calpinae, Plusiinae (Goater, Ronkay & Fibiger 2003). Voor alle overige families en subfamilies: Karsholt & Razowski (1996).

Hepialidae

Triodia sylvina (Linnaeus, 1761): Algemeen.

Triodia adriaticus (Osthelder, 1931) : Klidoniá, 8 km ten zuiden van Kónitsa. 15.IX.2002, 1 exemplaar op de muur van het hotel, aan de voet van de Vikoskloof. De soort komt alleen voor in de landen rond de Adriatische zee (Italië, Joegoslavië, Albanië en Griekenland).

Ypsolophidae

Ypsolopha persicella (Fabricius, 1787): Vog. 6.IX.2002, 1 exemplaar.

Ethmiidae

Ethmia pusiella (Linnaeus, 1758): Algemeen.

Autostichidae

Aprominta designatella (Herrich-Schäffer, 1855): Vog. 8.IX.2002, 1 exemplaar. De soort komt enkel voor in de Balkan en in Zuidoost-Europa.

Gelechiidae

Aroga velocella (Zeller, 1839): Vog. 8.IX.2002, 1 exemplaar.

Cossidae

Dyspessa salicicola (Eversmann, 1848): Ag. Par. 3.IX.2002, 2 exemplaren. Een soort die voorkomt in Joegoslavië, Roemenië, Bulgarije, Griekenland, Turkije en in Oost-Europa.

Tortricidae

Agapeta zoegana (Linnaeus, 1767): Ag. Par. 3.IX.2002, 1 exemplaar.

Eugnosta lathoniana (Hübner, [1800]): Vog. 8.IX.2002, 1♀.

Cochylis epiliana Duponchel, 1842: Vog. 6.IX.2002, 1 exemplaar.

Cochylis posterana (Zeller, 1847): Vog. 8.IX.2002, 1 exemplaar.

Ancylis comptana (Frolich, 1828): Vog. 8.IX.2002, 1 exemplaar. Een Holarctische soort (Razowski 2001).

Epinotia signatana (Douglas, 1845): Vog. 8.IX.2002, 1 exemplaar. Een Palaearctische soort, van de Britse eilanden tot Siberië en Japan.

Epiblema costipunctanum (Haworth, [1811]): Vog. 6.IX.2002; 8.IX.2002, telkens één exemplaar.

Cydia triangulella (Goeze, 1783): Algemeen.

Cydia amplana (Hübner, [1800]): Vog. 6.IX.2002, 2 exemplaren.

Alucitidae

Alucita hexadactyla Linnaeus, 1758: Algemeen.

Pterophoridae

Merrifieldia tridactyla (Linnaeus, 1758): Vog. 13.IX.2002, 1 exemplaar.

Pyralidae

Pyralis regalis ([Denis & Schiffermüller], 1775): Ag. Par. 5.IX.2002, enkele exemplaren.

Actenia brunnealis (Treitschke, 1829): Vog. 6.IX.2002, 2 exemplaren.

Hypsopygia costalis (Fabricius, 1775): Algemeen. Holarctisch gebied.

Endotricha flammealis ([Denis & Schiffermüller], 1775): Algemeen.

Pempeliella dilutella ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 6.IX.2002, 1 exemplaar.

Oncocera semirubella (Scopoli, 1763): Vog. Volledig afgevlogen exemplaren.

Epischnia prodromella (Hübner, 1799): Vog. 13.IX.2002, 1 exemplaar. De rupsen leven op *Knautia*, *Scabiosa* en *Centaurea* sp. (Parenti 2000).

Oxybia transversella (Duponchel, 1836): Grevená (Grevená). 12.IX.2002, 1 exemplaar op een venster van een taverne op de weg van het Meteora-gebied naar Vogatsikó. Een Zuideuropese soort.

Glyptoteles leucacrinella Zeller, 1848: Ger. 3.IX.2002, slechts 1 exemplaar.
Bradyrrhoa gilveolella (Treitschke, 1832): Algemeen.
Homoeosoma sinuella (Fabricius, 1794): Vog. 8.IX.2002, 1 exemplaar.
Phycitodes saxicola (Vaughan, 1870): Vog. 8.IX.2002, 1♀.
Catoptria falsella ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. Enkele exemplaren gedurende de hele periode.
Cynaeda dentalis ([Denis & Schiffermüller], 1775): Ag. Par. 4.IX.2002, enkele exemplaren.
Hellula undalis (Fabricius, 1781): Vog. 8.IX.2002, enkele exemplaren.
Udea ferrugalis (Hübner, 1796): Vog. 12–13.IX.2002, enkele exemplaren.
Paracorsia repandalis ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 8.IX.2002, 1 exemplaar.
Margaritia sticticalis (Linnaeus, 1761): Vog. 8.IX.2002, 2 exemplaren van de tweede generatie. De rupsen leven op *Artemisia vulgaris* (Goater 1986).
Achyra nudalis (Hübner, 1796): Vog. 8.IX.2002, enkele exemplaren.
Ecpyrrhorrhoe rubiginalis (Hübner, 1796): Ger. 3.IX.2002; Vog. 8.IX.2002, telkens 1 exemplaar.
Pyrausta sanguinalis (Linnaeus, 1767): Vog. 8.IX.2002, 1 exemplaar.
Pyrausta despicata (Scopoli, 1763): Ag. Par. 4.IX.2002; Vog. 8.IX.2002, telkens 1 exemplaar.
Pyrausta aurata (Scopoli, 1763): Algemeen.
Pyrausta purpuralis (Linnaeus, 1758): Algemeen.
Ostrinia nubilalis (Hübner, 1796): Ag. Par. 4.IX.2002, hier algemeen.
Nomophila noctuella ([Denis & Schiffermüller], 1775): Algemeen.

Lasiocampidae

Trichiura crataegi (Linnaeus, 1758): Vog. 6.IX.2002, enkele mannetjes.
Lasiocampa trifolii ([Denis & Schiffermüller], 1775): Talrijk.
Odonestis pruni (Linnaeus, 1758): Talrijk.

Sphingidae

Agrius convolvuli (Linnaeus, 1758): Vog. 8.IX.2002, 1 exemplaar.
Hyles euphorbiae (Linnaeus, 1758): Vog. Talrijk gedurende de hele periode. Ook overdag werden zeer veel rupsen gezien op *Euphorbia* spp. De meeste rupsen waren reeds vrij groot of klaar om te verpoppen.

Hesperiidae

Pyrgus armoricanus (Oberthür, 1910): Vog. 8.IX.2002, 1♂.
Spialia orbifer (Hübner, 1823): Vog. 6.IX.2002, 1♂ van de tweede generatie. Een soort van Sicilië en Zuidoost-Europa tot Azië.
Muschampia proto (Ochsenheimer, 1808): Vog. 6.IX.2002, 1♂. Een soort van Noordwest-Afrika, Zuid-Europa en Turkije. Slechts één langgerekte generatie van april tot oktober (Tolman 1997).
Carcharodus alceae (Esper, 1780): Vog. 6.IX.2002, 1♂.

Pieridae

Artogeia ergane (Geyer, 1828): Kónitsa. 4.IX.2002; Vog. Gewoon.

Pontia edusa (Fabricius, 1777): alle lokaliteiten, gewoon. Deze soort is met uiterlijke morfologisch kenmerken niet te onderscheiden van *Pontia daplidice* (Linnaeus, 1758).

Colias croceus (Fourcroy, 1785): alle lokaliteiten, gewoon.

Lycaenidae

Lycaena phlaeas (Linnaeus, 1761): Vog. Talrijk.

Lycaena thersamon (Esper, 1784): Vog. Talrijk maar lokaal. Er is nogal wat variatie in de vorm van de achtervleugels: sommige wijfjes hebben staartjes en andere niet. De staartjes komen ook meer voor in de tweede en volgende generaties.

Lycaena tityrus (Poda, 1761): Vog. Talrijk gedurende de hele periode.

Leptotes pirithous (Linnaeus, 1767): Argos Orestikó (Kastoriá). 8.IX.2002, 2♂.

Plebejus argus (Linnaeus, 1758): Vog. Talrijk gedurende de hele periode.

Aricia agestis ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. Zeer talrijk.

Ultraaricia anteros (Freyer, 1838): Vog. 12.IX.2002, 1♂.

Polyommatus icarus (Rottemburg, 1775): Vog. Zeer talrijk.

Nymphalidae

Limenitis reducta Staudinger, 1901: Vog. 6–8.IX.2002, 2 exemplaren.

Vanessa atalanta (Linnaeus, 1758) : Gewoon op alle lokaliteiten.

Vanessa cardui (Linnaeus, 1758): Vog. 6–8.IX.2002, zeer gewoon.

Aglais urticae (Linnaeus, 1758): Vog. 6–8.IX.2002, slechts enkele exemplaren.

Argynnis pandora ([Denis & Schiffermüller], 1775): Gewoon.

Issoria lathonia (Linnaeus, 1758): Vog. 6–12.IX.2002, gewoon.

Melitaea trivia ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 6–12.IX.2002, gewoon.

Hipparchia statilinus (Hufnagel, 1766): Nostimo (Kastoriá), 9.IX.2002, enkele exemplaren. Vog. 6–12.IX.2002, gewoon.

Coenonympha pamphilus (Linnaeus, 1758): Vog. 6–12.IX.2002, gewoon.

Maniola jurtina (Linnaeus, 1758): Vog. 6–12.IX.2002, zeer gewoon.

Kirinia roxelana (Cramer, 1777): Vog. 6.IX.2002, 1 afgevlogen wijfje.

Drepanidae

Watsonalla binaria (Hufnagel, 1767): Vog. 6.IX.2002, 1♂.

Drepana falcataria (Linnaeus, 1758): Vog. 6–12.IX.2002, enkele exemplaren.

Cilix glaucata (Scopoli, 1763): Vog. 6.IX.2002, 1 exemplaar.

Geometridae

Thetidia smaragdaria (Fabricius, 1787): Vog. 6–12.IX.2002, enkele exemplaren.

Hemistola chrysoprasaria (Esper, 1795): Vog. 6–12.IX.2002, enkele afgevlogen exemplaren. Ag. Par. 4.IX.2002, ook enkele exemplaren.

Cyclophora linearia (Hübner, 1799): Ger. 3.IX.2002, 1 exemplaar.

Scopula submutata (Treitschke, 1828): gewoon op alle lokaties.

Scopula decorata ([Denis & Schiffermüller], 1775): gewoon op alle lokaties.

Scopula rubiginata (Hufnagel, 1767): Ag. Par. 3.IX.2002, 1 exemplaar.

Scopula ochraceata (Staudinger, 1901): een van de meest voorkomende Geometridae op alle lokaties. De soort komt in Europa alleen in Joegoslavië, Bulgarije, Griekenland en Turkije voor.

Scopula marginepunctata (Goeze, 1781): Vog. Ger. 6–12.IX.2002, gewoon.

Idaea filicata (Hübner, 1799): Vog. Ger. 6–12.IX.2002, gewoon.

Idaea dimidiata (Hufnagel, 1767): Grevená (Grevená), 12.IX.2002, 1 exemplaar op een venster van een taverne langs de weg van het Meteora-gebied naar Vogatsikó.

Idaea camparia (Herrich-Schäffer, 1852): Vog. 6–8.IX.2002, gewoon. Grevená 12.IX.2002, 2 vlinders op een venster van een taverne.

Idaea subcericiata (Haworth, 1809): Vog. 12.IX.2002, 1 exemplaar.

Idaea degeneraria (Hübner, 1799): Alle lokaties, zeer gewoon.

Rhodometra sacraria (Linnaeus, 1767): Vog. Ger. 6–12.IX.2002, zeer gewoon, vooral opvliegend overdag.

Lythria purpuraria (Linnaeus, 1758): Alle lokaties, 6–12.IX.2002, zeer gewoon, ook overdag.

Cataclysma riguata (Hübner, 1813): Vog. 6–8.IX.2002, enkele exemplaren.

Epirrhoe galiata ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 6–8.IX.2002, enkele exemplaren.

Cosmorhoe ocellata (Linnaeus, 1758): Vog. 12.IX.2002, enkele exemplaren.

Horisme vitalbata ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 6–8.IX.2002, enkele exemplaren.

Horisme corticata (Treitschke, 1835): Vog. 6–8.IX.2002, enkele exemplaren.

Horisme tersata ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 7.IX.2002, 1 exemplaar.

Eumera regina Staudinger, 1892: Ger. 3.IX.2002; Vog. 6–12.IX.2002, een vijftiental exemplaren van deze prachtige soort die in Europa alleen voorkomt in Polen, Joegoslavië, Bulgarije, Griekenland en Turkije. Uitsluitend mannetjes gezien! De vlinder zit dikwijls op grashalmen in de buurt van de lampen.

Crocallis elinguaria (Linnaeus, 1758): Vog. 12–13.IX.2002, gewoon.

Nychiodes dalmatina Wagner, 1909: Vog. 6–12.IX.2002, enkele exemplaren.

Peribatodes rhomboidaria ([Denis & Schiffermüller], 1775): alle lokaties, 6–12.IX.2002, zeer gewoon.

Peribatodes umbraria (Hübner, 1809): Vog. 13.IX.2002, enkele exemplaren.

Ascotis selenaria ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 6.IX.2002, 1 mannetje.

Tephronia cremiaria (Freyer, 1837): alle lokaties. 6–12.IX.2002, gewoon.

Charissa obscurata ([Denis & Schiffermüller], 1775): Nostimo (Kastoriá), 9.IX.2002, 1 mannetje gedurende de dag op een stuk versteend hout in het "Petrified wood".

Semiaspitates ochrearia (Rossi, 1794): Vog. 6–12.IX.2002, talrijk.

Noctuidae

Acronicta tridens ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 6–12.IX.2002, enkele exemplaren.

Acronicta psi (Linnaeus, 1758): Vog. 6–12.IX.2002, enkele exemplaren.

Acronicta aceris (Linnaeus, 1758): Vog. 6–12.IX.2002, enkele exemplaren.

Acronicta euphorbiae ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 6.IX.2002, 1 exemplaar.

Cryphia algae (Fabricius, 1775): Ag. Par. 4.IX.2002; Ger. 3.IX.2002; Vog. 6–12.IX.2002, enkele exemplaren.

Cryphia ochsi Boursin, 1940: Ger. 3.IX.2002; Vog. 6–12.IX.2002, 3 exemplaren.

Cryphia raptricula ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 6.IX.2002. Eén exemplaren.

Cryphia muralis (Forster, 1771): Kónitsa, 3.IX.2002, slechts één wijfje.

Paracolax tristalis (Fabricius, 1794): Ger. 3.IX.2002, slechts één mannetje.

Catocala elocata (Esper, [1787]): Vog. 6.IX.2002, 1 afgevlogen exemplaar.

Dysgonia algira (Linnaeus, 1767): Vog. 6–12.IX.2002, gewoon.

Grammodes stolida (Fabricius, 1775): Vog. 6–12.IX.2002, zeer gewoon. Deze tropische en subtropische soort migreert zelden naar Noord-Europa. De meest noordelijke vangsten bevinden zich in het zuiden van Finland (Skou 1991). In de noordelijke Caucasus, in Daghestan, werd de vlinder voor het eerst gemeld in 1999 (Poltavski & Vjatcheslavovna 2002). De vlinder wordt gemakkelijk verstoord gedurende de dag. Het was de meest voorkomende Noctuidae in deze streek.

Lygephila viciae (Hübner, 1822): Vog. 6–12.IX.2002, enkele exemplaren.

Lygephila procax (Hübner, 1813): Vog. 6–12.IX.2002, een tiental exemplaren. Vooraziatisch-Mediterrane soort, die in Griekenland in drie generaties vliegt van april tot oktober. De rupsen leven op *Vicia*, *Coronilla*, *Lathyrus* en *Colutea* spp. In 2001 ving ik van deze soort slechts één exemplaar te Vrachni op de Peloponnisos. (De Vrieze 2002). De soort komt ook in het zuidelijke deel van Centraal-Europa (Zuidoost-Tsjechië, Slovakije, Hongarije en Zuid-Ukraine) voor, maar in deze gebieden is zij steeds erg lokaal en zeldzaam (Nowacki 1998).

Tyta luctuosa ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 6–12.IX.2002, zeer gewoon. De vlinder vliegt ook gedurende de dag.

Zethes insularis Rambur, 1833: Ag. Par. 3.IX.2002, 2 wijfjes. Ik ving de soort ook in juni 2000 te Leptokaria (Olymposgebergte, Pieria) (De Vrieze 2001). In Griekenland vliegt de vlinder van maart tot september in waarschijnlijk drie generaties (Hacker 1989). Vooraziatisch-Mediterrane soort, die ook in Noord-Afrika voorkomt, talrijk in Jordanië en Israel (Hacker & Schreier 2001a).

Hypena proboscidalis (Linnaeus, 1758): Vog. 6–12.IX.2002, enkele exemplaren.

Phytometra viridaria (Clerck, 1759): Ger. 3.IX.2002, 2 exemplaren.

Autographa gamma (Linnaeus, 1758): Vog. 6–12.IX.2002, zeer talrijk, zowel overdag foeragerend als 's nachts op licht.

Emmelia trabealis (Scopoli, 1763): Vog. 6–12.IX.2002, zeer talrijk.

Acontia lucida (Hufnagel, 1766): alle lokaties, 3–13.IX.2002, gewoon.

Eublemma amoena (Hübner, 1803): Vog. 6–12.IX.2002, in totaal een tiental à rato van 1 à 2 exemplaren per avond.

Calophasia platyptera (Esper, [1788]): Kalambaka, Meteoragebied (Tríkala) in Thessalia, 10.IX.2002, 1 exemplaar. De soort komt voor in twee of drie, mekaar overlappende generaties. De voedselplanten zijn *Linaria* en *Antirrhinum* spp. (Ronkay & Ronkay 1995). De vlinder kwam aangevlogen naar het lichtvalletje rond 22.30 uur na urenlange regenbuien.

Heliothis peltigera ([Denis & Schiffermüller], 1775): gewoon.

Helicoverpa armigera (Hübner, 1808): gewoon.

Periphanes delphinii (Linnaeus, 1758): Vog. 6.IX.2002, 1 nog intact en vers exemplaar. Dit is wel een uitzonderlijk late waarneming. Het is een Vooraziatisch-Mediterrane soort, die in Europa toch steeds maar lokaal en sporadisch voorkomt, in Midden-Europa in mei en juni zeer lokaal en zeldzaam (Forster & Wohlfahrt 1980). Zelfs in Spanje is de soort zeldzaam en vliegt er steeds in juni-juli. (Calle 1982). Tijdens expedities naar West-Kazakhstan in de jaren 1994, 1995, 1998, 1999 en 2000 werd de soort ook alléén gevangen einde mei op één lokaliteit: Bisen. (Hacker & Miatleuski 2001). In Griekenland vliegt de soort van april tot juli in één generatie. In 2001 ving ik drie exemplaren in het begin van juni. De laatste bekende vangdatum in Griekenland (Hacker 1989) is 27 juli.

Hadula trifolii (Hufnagel, 1766): Vog. 6–8.IX.2002, enkele exemplaren.

Hadena bicruris (Hufnagel, 1766): Vog. 13.IX.2002, 1 afgevlogen exemplaar.

Mythimna vitellina (Hübner, 1808): Vog. 6–8.IX.2002, enkele afgevlogen exemplaren. Sommige zijn uniform geel.

Mythimna unipuncta (Haworth, 1809): Vog. 6–8.IX.2002, enkele exemplaren.

Mythimna sicula (Treitschke, 1835): Vog. 6–12.IX.2002, zeer talrijk. De soort vertoont een enorme variabiliteit. Tevens vliegt hier *Mythimna alopecuri* (Boisduval, 1840), die uitwendig praktisch identisch is met de vorige soort. Taxonomisch echter staat de soort veel dichter bij *Mythimna anderreggii* (Boisduval, 1840) (cf. Hacker *et al.* 2002). Alleen genitalia-onderzoek brengt hier zekerheid.

Mythimna albipuncta ([Denis & Schiffermüller], 1775): Vog. 6–12.IX.2002, enkele exemplaren.

Mythimna ferrago (Fabricius, 1787): Vog. 6–8.IX.2002, enkele exemplaren.

Leucania putrescens (Hübner, [1824]): Vog. 6–8.IX.2002, enkele exemplaren.

Platyperigea aspersa (Rambur, 1834): Vog. 6.IX.2002, 1 exemplaar.

Paradrina clavipalpis (Scopoli, 1763): Vog. 6–8.IX.2002, enkele exemplaren.

Figuur 1: **1**.– *Agrotis syricola*, **2**.– *Cryphia ochsi*, **3**.– *Agrotis syricola*, **4**.– *Paracolax tristalis*, **5**.– *Eumera regina*, **6**.– *Scopula ochraceata*, **7**.– *Dyspessa salicicola*, **8**.– *Lygephila procax*, **9**.– *Triodia adriaticus*.

Figuur 2: Biotoop bij Vogatsikó (Kastoriá): hier werden 90% van de observaties en vangsten gedaan. Ongeveer 6km ten zuiden van Vogatsikó-centrum, 600–750m: lichte, submediterrane eikenmengwouden met vooral *Quercus pubescens* Willd., *Quercus cerris* L., *Fraxinus ornus* L., *Castanea sativa* Miller en *Ulmus*-, *Acer*-, *Corylus*- en *Platanus*-soorten.

Hoplodrina ambigua ([Denis & Schiffermüller], 1775): zeer gewoon.

Spodoptera exigua (Hübner, 1808): alle lokaties, 6–12.IX.2002, gewoon.

Mormo maura (Linnaeus, 1758): Vog. 13.IX.2002, 1 afgevlogen exemplaar.

Chloantha hyperici ([Denis & Schiffermüller], 1775): Alle lokaties. Gewoon.

Methorasa latreillei (Duponchel, 1827): Vog. 6–8.IX.2002, enkele exemplaren.

Ochropleura plecta (Linnaeus, 1761): Vog. 6–12.IX.2002, regelmatig.

Noctua pronuba (Linnaeus, 1758): Vog. 6–12.IX.2002, talrijk.

Noctua comes Hübner, [1813]: Vog. 6–8.IX.2002, enkele afgevlogen exemplaren. De soort heeft slechts één generatie, maar heeft een zomerdiapause en vliegt daarna opnieuw (Fibiger 1993).

Peridroma saucia (Hübner, [1808]): Vog. 6–12.IX.2002, regelmatig.

Agrotis syricola Corti & Draudt, 1933: Vog. 6–12.IX.2002, een tiental mannetjes en één wijfje. De soort werd aanvankelijk beschreven als een vorm van *Agrotis puta* (Hübner, [1803]). Berio (1937) en Hacker (1987) toonden aan dat het hier wel degelijk om een verschillende soort gaat. De verspreiding is nog niet goed gekend. In Europa is ze alleen gekend uit Griekenland en Turkije, in Griekenland alleen in het zuiden (Fibiger 1990). De soort komt in grote aantallen voor in Palestina (Hacker & Schreier 2001a, b). De eerste stadia zijn nog onbekend.

Agrotis exclamationis (Linnaeus, 1758): Vog. 6–12.IX.2002, talrijk.

Agrotis ipsilon (Hufnagel, 1766): Vog. 8.IX.2002, 1 vlinder.

Nolidae

Meganola togatulalis (Hübner, 1798): Ger. 3.IX.2002, 1 exemplaar.

Meganola albula ([Denis & Schiffermüller], 1775): Ag. Par. 5.IX.2002, 1 exemplaar.

Nola chlamitulalis (Hübner, [1813]): Ger. 3.IX.2002, 1 exemplaar.

Arctiidae

Paidia rica (Freyer, 1858): Vog. 6–12.IX.2002, regelmatig.

Lithosia quadra (Linnaeus, 1758): Vog. 12.IX.2002, regelmatig.

Eilema complana (Linnaeus, 1758): alle lokaties, 6–12.IX.2002, zeer gewoon.

Eilema caniola (Hübner, [1808]): alle lokaties, 6–12.IX.2002, zeer gewoon.

Eilema pygmaeola (Doubleday, 1847): Vog. 6–12.IX.2002, regelmatig.

Dysauxes ancilla (Linnaeus, 1767): Vog. 6.IX.2002, 1 vlinder. Een genus, dat nogal wat verwarring geeft voor de determinatie (Rougeot & Viette 1978). Zowel *ancilla* als *famula* en *punctata* komen in Griekenland voor. *D. ancilla* komt veel minder talrijk voor dan de andere soorten. Ook in Midden-Europa is de soort lokaal en niet talrijk, vooral in het Zuidoosten van Europa (Fajcik & Slamka 1996).

Dysauxes famula (Freyer, 1836): alle lokaties, 6–12.IX.2002, zeer gewoon.

Dysauxes punctata (Fabricius, 1781): alle lokaties, 6–12.IX.2002, zeer gewoon.

Phragmatobia fuliginosa (Linnaeus, 1758): zeer gewoon.

Euplagia quadripunctaria (Poda, 1761): Ger. 3.IX.2002; Vog. 7.IX.2002, telkens één vlinder.

Dankwoord

In de eerste plaats aan mijn echtgenote, die mij altijd vergezelde zowel bij de tochten en vangsten overdag als bij de nachtelijke observaties. Aan M. Fibiger voor de definitieve determinatie van een paar moeilijkere soorten zoals *Agrotis syricola* en *Cryphia ochsi*, aan W. De Prins voor de determinatie van enkele Pyralidae.

Literatuur

Berio, E., 1937. Contributo alla conoscenza della variazione di *Agrotis puta* (Hb. 1802). Ochs. 1816. (Lepid. Noctuidae). — *Annali del Museo civico di storia naturale Giacomo Doria* **59**: 69–117.

Calle, J. A. P., 1982. *Noctuidos Espanoles*. — Ed. Neografis, Madrid. 430 p., 56 colour plates.

Corti, A. & Draudt, M. 1933. Unterfamilie: Agrotinae (Euxoinae), pp. 50–59. In Seitz, A. (Ed.), 1931–1938, *Die Gross-Schmetterlinge der Erde* **3**, Supplement. Stuttgart.

De Vrieze, M., 2001. Interessante waarnemingen van Lepidoptera in Griekenland. — *Phegea* **29**(1): 19–28.

De Vrieze, M., 2002. Interessante waarnemingen van Lepidoptera in Griekenland. Deel II. — *Phegea* **30**(2): 41–47.

Fajcik, J. & Slamka, F., 1996. *Die Schmetterlinge Mitteleuropas I. Band*. — Bratislava, 113 p., 20 colour plates.

Fibiger, M., 1990. *Noctuidae Europaeae Vol. 1 Noctuinae I*. — Entomological Press, Sorø, 208 p., 16 colour plates.

Fibiger, M., 1993. *Noctuidae Europaeae Vol. 2 Noctuinae II*. — Entomological Press, Sorø, 230 p., 11 colour plates.

Fibiger, M. 1997. *Noctuidae Europaeae Vol. 3 Noctuinae III*. — Entomological Press, Sorø, 418 p.

Forster, W. & Wohlfahrt, Th. A., 1980. *Die Schmetterlinge Mitteleuropas. Band 5 Eulen (Noctuidae)*. — Franckh'sche Verlagshandlung, Stuttgart, 329 p., 32 colour plates.

Goater, B., 1986. *British Pyralid Moths*. — Harley Books, England, 175 p., 8 colour plates.

Goater, B., Ronkay, L. & Fibiger, M., 2003. *Noctuidae Europaeae Vol. 10 Catocalinae & Plusiinae*. — Entomological Press, Sorø, 452 p., 16 colour plates.

Hacker, H., 1987. Siebenter Beitrag zur systematischen Erfassung der Noctuidae der Turkei. Beschreibung neuer Taxa und bemerkenswerter Funde aus neueren Aufsammlungen (Lepidoptera). — *Atlanta* **18**: 121–167.

Hacker, H., 1989. *Die Noctuidae Griechenlands* (Lepidoptera, Noctuidae). — *Herbipoliana* **2**: 1–589, I–XII.

Hacker, H. & Schreier H-P., 2001a. Beitrag zur Noctuidenfauna Palastinas: Die Eulen der Klapperich-Ausbeute aus Jordanien. — *Esperiana* **8**: 399–420.

Hacker, H. & Schreier H-P., 2001b. List of Noctuoidea (Lepidoptera) collected from 1987 to 1999 in Israel and Jordan. — *Esperiana* **8**: 423–458.

Hacker, H. & Miatleuski, J., 2001. Noctuidae from the European part of Kazakhstan with first records of seven species for the European Fauna. — *Esperiana* **8**: 811–824.

Hacker, H., Hreblay, M. & Ronkay, L., 2002. *Hadeninae I*. — In: Fibiger, M. (ed.). *Noctuidae Europaeae Vol. 4*. — Entomological Press, Soro, 419 p., 14 colour plates.

Hausmann, A., 2001. *The Geometrid Moths of Europe Volume 1*. — Apollo Books, Stenstrup, 282 p., 8 colour plates.

Karsholt, O. & Razowski, J. (eds.), 1996. *The Lepidoptera of Europa. A distributional Checklist*. — Apollo Books, Stenstrup.

Nowacki, J., 1998. *The Noctuids (Lepidoptera, Noctuidae) of Central Europe*. -Bratislava. 51 p., 41 black-and-white plates and 24 colour plates.

Parenti, U., 2000. *A Guide to the Microlepidoptera of Europe. Guide I.* — Museo Regionale di Scienze Naturali Torino.

Poltavsky, A. N. & Vjatcheslavovna, I. E., 2002. The Noctuidae (Lepidoptera) of the Daghestan Republic (Russia). — *Phegea* **30**(1): 11–36.

Razowski, J., 2001. *Die Tortriciden (Lepidoptera, Tortricidae) Mitteleuropas.* — Bratislava, 319 p., 24 colour plates.

Ronkay, G. & Ronkay, L., 1994. *Cuculliinae I.* — In: Fibiger, M. (ed.). *Noctuidae Europaeae Vol. 6.* — Entomological Press, Sorø, 282 p., 10 colour plates.

Ronkay, G. & Ronkay, L., 1995. *Cuculliinae II.* — In : Fibiger, M. (ed.). *Noctuidae Europaeae Vol. 7.* — Entomological Press, Sorø, 224 p., 4 colour plates.

Ronkay, L., Yela, J. L. & Hreblay, M., 2001. *Hadeninae II.* — In: Fibiger, M. (ed.). *Noctuidae Europaeae Vol. 5.* — Entomological Press, Soro, 452 p., 21 colour plates.

Rougeot, P. C. & Viette, P., 1978. *Guide des Papillons Nocturnes d'Europe et d'Afrique du Nord Hétérocères (Partim).* — Delachaux et Niestlé, Neuchâtel, Paris, 228 p. 40 colour plates.

Skou, P., 1991. *Nordens Ugler.* Danmarks Dyreliv Bind 5. — Apollo Books, Stenstrup, 566 p., 37 colour plates.

Tolman, T., 1997. *Butterflies of Britain & Europe.* — Harper Collins, London, 320 p., 104 colour plates.